

3. Keskiviikkona 11 p. huhtikuuta

k:lo 11,30 a. p.

Päiväjärjestys.

Ilmoituksia:

Kansliatoimikunnan jäsenten vaali.

Nimenhuudossa merkitään poissaoleviksi edustajat Arokallio, Holsti, Kallio, Koskelin, Lilius, Raitanen, Paasivuori, Svinhufvud, Tirkkonen, Tokoi ja Virkki.

Vapautus edustajatoimesta.

Puhemies: Uudenmaan läänin vaalipiiristä edustajaksi valitun pankinjohtajan Gunnar Takolanderin puolesta on hänen valtuuttamansa asiamies jättänyt kirjallisen hakemuksen, johon on liitetty edustajanvaltakirja ja jossa pankinjohtaja Takolander pyytää, että hänet sairauden tähden vapautettaisiin edustajan toimesta, jotta varamies voitaisiin hänen sijaansa kutsua. Hakemuskirjaa seuraa myös lääkärintodistus, joka on annettu Leysinissä viime maaliskuun 27 p:nä. Sen mukaan hra Takolanderin terveydentila vaatii vielä useampien kuukausien keskeytymätöntä hoitoa Leysinissä. Puhemiehistö on päättänyt puoltaa hakemusta.

Puhemies: Eduskunta päättäneekö hyväksyä hra Takolanderin pyynnön?

Pyyntö hyväksytään.

Puhemies: Istunto keskeytetään nyt ja jatketaan sitä 15 minuuttia sen jälkeen kuin juhlalliset avajaiset linnan salissa ovat päättyneet. Kirkkoonmenoa varten suvaitkoot eduskunnan jäsenet kerääntyä tämän talon edustalle hetimiten.

Istunto keskeytetään k:lo 11,45 a. p.

Valtiopäiväin avajaiset.

Valtiopäiväjumalanpalvelus Nikolainkirkossa.

Kun eduskunnan jäsenet, puhemies ja varapuhemiehet etummaisina saapuivat kirkkoon, jonne olivat saapuneet myöskin maan kenraalikuvernööri, kenraalikuvernöörin apulainen, senaatin varapuheenjohtajat, jäsenet ja prokuraattori, alkoi jumalanpalvelus Suomen Laulun sekakuoron esittämällä motetilla „Soi taivaat kiitosta Herran ja Luojan”. Alttarijumalanpalveluksen toimittivat esittelijäsihteeri Yrjö Loimaranta ja pastori Anselmi Mikkonen. Juhlamojen soitannollisen puolen suorittamisessa olivat osallisina, paitsi edellä mainittua sekakuoroa maisteri Heikki Klemetin johdolla, tohtori Ilmari Krohn, Helsingin kaupunginorkesteri, Ylioppilaskunnan Laulajat ja Helsingin torvisoittokunta. Valtiopäiväsaarnan suomeksi ja ruotsiksi piti edustaja rovasti Gustaf Arokallio. Sen aiheena oli sanat: Kiitä sieluni Herraa ja kaikki mitä minussa on. Kiitä sieluni Herraa, äläkä unohda hänen hyviä tekojansa. (Ps. 103: 1—2).

Linnan salissa

edustajat asettuivat paikoilleensa, puhemies ja varapuhemiehet etualalle salin oikealle puolelle. Sen jälkeen saliin saapuivat senaatin prokuraattori, jäsenet ja varapuheenjohtajat, maan kenraalikuvernööri sekä hänen seurueensa ja muut kutsutunsa henkilöt. Asetuttuansa paikallensa salin perälle kenraalikuvernööri avasi valtiopäivät venäjänkielisellä puheella, jonka suomeksi ja ruotsiksi luki senaatin oikeusosaston varapuheenjohtaja August Nybergh ja joka suomeksi oli näin kuuluva:

Arvoisat Suomen kansan edustajat.

Monien vuosien ja kahden hallituskauden jälkeen avaa tänään Suvereenisen Venäjän edustaja. saatuaan siihen käskyn Venäjän Väliaikaiselta

Hallitukselta, joka perustavaan kokoukseen asti on kaiken valtiovallan täydellinen haltija, Suomen Valtiopäivät sekä tervehtii Suuriruhtinaanmaan kansanedustajia vilpittömällä ystävytyden tunteilla ja iloisessa tietoisuudessa oikeudesta molempain kansain omantunnon edessä.

Ei ollut kulunut viikkoakaan vallasta luopuneen viimeisen keisarin poistumisesta valtaistumelta, kun itsevaltiain kansa palautti suomalaiselle veljelleen kaikki tälle valtiomuodon mukaan kuuluvat oikeudet, turvaten sille samalla kaikki vapaan nykyaikaisen valtion kukoistukseen ja kasvamiseen tarpeelliset edellytykset.

Maaliskuun 7/20 päivänä annettu julistuskirja on jo ilmoittanut Teille, että Suomen lakien kanssa ristiriidassa olevista toimenpiteistä jäävät voimaan ainoastaan ne, jotka maailmansota on aiheuttanut, ja nekin vain siihen saakka, kunnes sota loppuu. Tätä aikaa ei kukaan maailmassa vielä voi määrätä, mutta minä vakuutan tässä kaikkien kuullen, että koko Venäjänmaa ynnä sen kanssa Väliaikainen Hallitus on varma Liittolaisten voitosta eikä salli toisin käyvän. Tässä mielessä tulemme me työskentelemään yhdessä Teidän kanssanne, ja Venäjän valtiovalta on tyydyttävä kaikki Teidän oikeutetut toivomuksenne, hyvin muistaen, että keskinäisissä suhteissa oikeuteen perustuva liitto on vahvempi ja vankempi kuin voiman oikeus.

Vapaa Venäjän kansa ei tästedes milloinkaan ole loukkaava suomalaisen vapautta, koska se nyt ilolla tuntee, että vapaus on kaikkien kansojen oikeus, onni ja kunnia.

Julistan Valtiopäivät avatuiksi.

Tämän jälkeen eduskunnan puhemies suomeksi lausui:

Suomen eduskunta tervehtii kauttani vapautunutta Venäjää. Suomen kansa kunnioittaa syvästi Venäjän kansan laajoja kerroksia, jotka eivät sorron iestä itse siedä sekä antavat arvon ja oikeutuksen toisenkin kansan vapaudenrakkautelle.

Samalla kuin Venäjä, on myöskin Suomi nyt tosiasiasa lakannut olemasta monarkinen maa. Tämä tosiasia tekee tarpeelliseksi, paitsi uuden kansanvaltaisemman hallitusmuodon säätämistä Suomessa niinkuin Venäjälläkin, myöskin sen, että maamme valtiollinen asema Venäjään nähden nyt lasketaan uudelle pohjalle. Kovasta kokemuksesta, sorrosta ja valnosta, osaksi venäläisen lainsäädännönkin vaikutuksesta, on kansaamme juurtunut se vakaumus, ettei Suomen valtiollinen asema ole turvattu. Maamme asema ei myöskään vastaa Suomen kansan kehityskantaa eikä

tyydytä sen omintakeisen, Venäjän oloista suuresti eroavan kulttuurin ja edistyksen tarvetta. Suomenkin kansa tarvitsee, vapaana vapaan Venäjän rinnalla, oman paikkansa kansojen tulevassa pysyvässä veljesliitossa.

Eduskunnan velvollisuutena nyt on, perustuslain mukaan, varjella ja puoltaa Suomen vapautta. Mutta eduskunta pitää tärkeänä ja toivoo hertaasti, että kansamme vapauttaminen holhouksen alta tulisi täytetyksi ja turvatuksi tavalla, joka samalla takaa pysyväisen, sovinnollisen ja hedelmällisen vuorovaikutuksen Venäjän kansan kanssa, niin ettei kansojemme veljellisiä välejä enää voisi vaino ja väkivalta raadella eikä viha ja katteus myrkyttää.

Suomen lainsäädännön kehitystyö on pitkät ajat ollut kahleissa, suureksi vahingoksi ja kärsimykseksi ennen kaikkea maamme työtätekevälle kansalle. Nyt on eduskunnan tahto ja toivo, että kansamme elämässä alkaa uusi, valoisampi aika.

Puhemiehen puheen luki venäjäksi senaatin ylikielenkääntäjä valtioneuvos August Ringvall.

Sen jälkeen kenraalikuvernööri luki julki venäjänkielillä laaditun luettelon niistä esityksistä, jotka eduskunnalle nyt annettiin; ja sisälsi mainittu luettelo, jonka suomeksi ja ruotsiksi luki julki senaatin oikeusosaston varapuheenjohtaja Nybergh, seuraavat esitykset:

1) Venäjän kansalaisten oikeudesta elinkeinon harjoittamiseen Suomessa;

2) Suomessa asuvain Venäjän kansalaisten kunnallisista oikeuksista;

3) Eräänlaisen omaisuuden käytöstä sodan aikana sekä sodan aiheuttamissa poikkeuksellisissa oloissa.

Kun tämä oli tapahtunut, palasi kenraalikuvernööri sisähuoneisiin saatettuna samoin kuin saliin tullessaankin, minkä jälkeen myöskin eduskunnan puhemies, varapuhemiehet ja jäsenet läksivät salista ja kokoontuivat, eduskunnan istuntosaliin jatkamaan

Täysi-istuntoa

k:lo 3 i. p.

Valitsijamiesten lukumäärä.

Puhemies: Puhemiesneuvosto, jonka tulee eduskunnan työjärjestyksen 5 §:n mukaan ehdottaa valitsijamiesten lukumäärä, on päättänyt ehdottaa, että eduskunta määräisi tämän luvun 45:ksi eli samaksi määräksi kuin kaikilla edellisillä yksikamarisen eduskunnan valtiopäivillä.

Ehdotus hyväksytään.